

Skärpt beredskap längs västkusten. Nato kränker gränserna

Det svenska försvaret skärper beredskapen längs gränsen utanför Västkusten. Orsaken är att gränsen flera gånger har kränkts av Nato-flyg under den stora manövern i Sydnorge.

Kränkningarna kan leda till en diplomatisk protest till USA.

Försvarsstaben analyserade igår de rapporter om gränskränkningar som kommit in. De flesta skedde i tisdags. Kränkningarna ses, var för sig, som tämligen oskyldiga. Det är antalet som oroar.

-- Eftersom vi inte är klara med alla fall är det exakta antalet osäkert men det rör sig om cirka fem tillfällen, säger Jan Tuninger på försvarsstaben.

Fem är en hög siffra i sammanhanget. Under hela 1985 kränktes svenskt luftrum 26 gånger; 23 gånger av Nato och tre av Warszawapakten. Dessutom finns sex "sannolika" och "möjliga", d v s icke bevisbara, kränkningar noterade på Natos konto.

□ Bohuslän

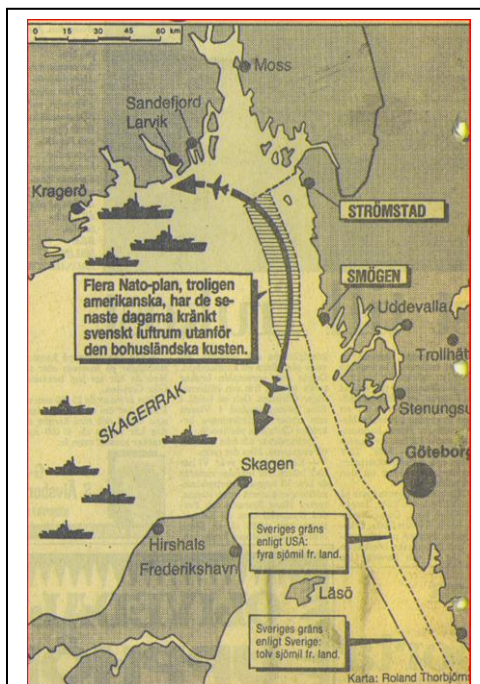
Det är oftast utanför Västsveriges och Skånes kuster som främmande flyg kommer in i svenskt luftrum. Det brukar förklaras med att det är "trångt mellan länderna" där.

Svenskt flyg har de senaste dagarna flera gånger fått gå upp för att mota undan Natos plan. Den nu höjda gränsberedskapen innebär, att flygvapnet och marinen ytterligare skärper övervakningen av gränsen, främst utanför Bohusläns kust. Förutom enheter som även i vanliga fall är stationerade i området deltar plan som annars hjälper till i vakthållningen österut.

Försvarsstabens analyser var ännu inte helt klara igår eftermiddag. De kränkande planen var troligen amerikanska. Som mest var de cirka fem kilometer in i svenskt luftrum under någon minut.

-- Särskilt under tisdagen var det så många Nato-plan i luften utanför Sverige att där blev ganska tjockt, säger Jan Tuninger.

— Och eftersom övningsområdet sträcker sig ända in till den svenska gränsen är det lätt att, kanske av misstag, komma in i vårt luftrum. Vickar piloten på spaken är han i Sverige.

De senaste dagarnas kränkningar har skett mellan Strömstad och Smögen. Försvarsstabens analyser försvåras av att flygplanen kommer på låg höjd och därför är svåra att identifiera.

□ Gränstvist

Var gränsen egentligen går är en tvistefråga. Sverige hävdar att den går tolv sjömil utanför kusten (drygt 22 km). USA godtar en linje som går bara fyra sjömil ut (7,4 km).

Natomanövernns övningsområde slutar vid tolv milsgränsen. USA brukar dock tillåta sig att då och då genomföra vad man kallar "oskadlig genomfart" i området mellan fyra och tolv milsgränserna, vilket Sverige påtalar vid varje tillfälle.

När försvarsstabens analyser blir klara sänds de till utrikes- och försvarsdepartementen. Det blir sedan UD:s

sak att avgöra på vilket sätt Sverige skall reagera.

□ Bedömningar

Bedöms kränkningarna som oskyldiga nöjer man sig troligen med att, som det heter, påtala dem — i det här fallet till USA. Är kränkningarna grova eller så många att de därför ses som allvarliga kan det bli fråga om en diplomatisk protestnot

— Eftersom vi hittills bara har fått muntlig information av försvarsstaben har vi än så länge endast haft informella kontakter med USA:s ambassad om dessa kränkningar, säger Ingrid Hjelt på UD:s pressbyrå.

Det anses vara viktigt att Sverige inte låter ens de oskyldigaste gränskränkningar passera obemärkt. Att tillåta sådana nu, i fredstid, skulle göra det svårare att protestera med trovärdighet under oroligare förhållanden.

JAN ARELL